

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/39/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8719201632
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8719201632.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Daniely Babinovej v spore žalobcov: 1) X. O., K.. XX.X.XXXX, O. I.A. X, XXX XX W. W., I..Č.. Š. XXX, XXX XX, 2) Q. Q., K.. X.XX.XXXX, O. O. Č.. XXX, XXX XX, 3) O. Q., K.. XX.XX.XXXX, O. O. XXX, XXX XX, 4) INMAT, s.r.o., Stredanská 1221, Topoľčany 955 01, IČO: 35 739 584, všetci zastúpení X.. Q. F., V. XXX, XXX XX K., proti žalovaným: 1) Q.. U. U., K.. XX.X.XXXX, O. B. XXX, XXX XX, 2) H.. Q. U., K.. XX.X.XXXX, O. B. XXX, XXX XX, obaja zastúpení: Mgr. Stanislav Fekete, advokát, Nám. sv. Egídia 26/69, 058 01 Poprad, v spore o určenie povinnosti zdržať sa zásahov do uložených inžinierskych sietí žalobcov nachádzajúcich sa na pozemku žalovaných a umožnenia vstupu za účelom ich údržby, opravy a zamerania v nevyhnutnom rozsahu a o určenie povinnosti zdržať sa zásahov do užívania vecného bremena žalovaných s prísl, o ochranu osobnosti, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 12C/14/2019-264 zo dňa 17.5.2021 takto

rozhodol:

I. Potvrďuje rozsudok vo výrokoch II. a III.

II. Priznáva žalovaným nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom v 1. až 4. rade v rozsahu 100 %, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len ako „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:

„I. Z a s t a v u j e konanie

-v časti určenia, že žalovaní v 1. a v 2./rade sú povinní zdržať sa akýchkoľvek zásahov do výkonu práva žalobcov z vecného bremena zapísaného na LV č. XXX pre k. ú. Š. v časti C ťarchy, spočívajúce v práve prechodu pešo a autom vo vymedzenom rozsahu podľa GP č. XXX/XX overenom pod č. XXX/XX H.. A.. S., t.j. 3 m cez pozemok žalovaných parc. č. XXX/X o výmere 446 m²,

-v časti určenia, že žalovaní sú povinní odstrániť kamene, stĺpiky a ostatný drôt, betónový schodík z parcely č. XXX/X -plochy vecného bremena zapísaného ako v ťarcha v časti C, na LV č. XXX pre k. ú. Š..

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalovaní majú voči žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že títo sú povinní ich zaplatiť spoločne a nerozdielne. O výške tejto náhrady rozhodne súd I. inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.“

2. Vec bola súdom prvej inštancie právne posúdená v zmysle ustanovení § 134, § 135c, § 151n a § 151o Občianskeho zákonníka.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že žalobcovia v priebehu konania zobrali späť žalobu v časti špecifikovanej vo výroku I. rozsudku. V tejto časti súd konanie podľa § 144 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) zastavil. V zostávajúcej časti o určení, že žalobcovia v 1. až 4. rade sú oprávnení z vecného bremena - spočívajúceho v povinnosti žalovaných strpieť rozvody plynu, vody, ktoré vedú k ich nehnuteľnostiam cez pozemok žalovaných parc. č. XXX/X, zapísaný na LV č. XXX k. ú. Š. a uložení povinnosti žalovaným vrátiť pokrytie vedenia plynu a vody uloženého na parc. č. XXX/X do pôvodného stavu tak, že na rozvody vrátia zeminu do výšky 40 cm považoval žalobu za nedôvodnú. Vychádzal pritom zo záveru, že žalobcovia nepredložili žiadne relevantné dôkazy a neunesli dôkazné bremeno pre konštatovanie o vzniku a existencii práva zodpovedajúceho vecnému bremenu výkonom práva (vydržaním) v prospech žalobcov ako oprávnených z vecného bremena, resp. vlastníkov parciel XXX/X a i., zaťažujúceho vlastníka parcely XXX/X. Prvoinštančný súd konštatoval, že právo zodpovedajúce vecnému bremenu mali žalobcovia nadobudnúť v roku 1998 uzavretím kúpnej zmluvy, predmetom ktorej boli nehnuteľností - chatky I.. Podľa LV č. XXX k.ú. Š. pri parcele XXX/X je evidovaná iba jedna ľarcha in personam, a to právo prechodu v prospech žalobcov. Po roku 1998 žalobcovia nijako nepreukázali vstup do oprávnenej držby. O tom, že žalobcovia neboli presvedčení, že nimi tvrdené vecné bremeno existuje a že neboli v dobrej viere, svedčí skutočnosť, že v podstate nevedeli, a ani sa nezaujímal, kadiaľ sú vedené siete k ich nehnuteľnostiam. Svojho práva sa začali domáhať až po tom, čo žalovaný po nadobudnutí nehnuteľnosti parc. XXX/X začal realizovať zemné práce a prerušil dodávku vody. Podľa súdu prvej inštancie pred rokom 1998 nie je možné ani uvažovať o vydržaní práva zodpovedajúceho vecnému bremenu ich právnymi predchodcami vo vzťahu k uloženým inžinierskym sieťam, pretože, ako je zrejme z priloženého geometrického plánu H.. B. S., nehnuteľnosti žalobcov aj žalovaných tvorili pôvodne jeden celok, parcelu XXX/X, ktorá bola v celosti vo vlastníctve právnickej osoby (I. s.r.o.). Geometrický plán počítal iba so zriadením jedného vecného bremena, práva prechodu vo vzťahu k novovytvorenej parcele XXX/X. Žalobcovia rovnako nepreukázali, aby boli vlastníkami inžinierskych sietí vedúcich cez parcelu XXX/X vo vlastníctve žalovaných. Chýba teda aktívna legitímácia žalobcov ako osôb domáhajúcich sa práva vyplývajúceho im z vecného bremena. Nepovažoval za sporné, že žalovaní pri vykonávaní zemných prác obnažili vodovodné potrubie a zabezpečili čiastočne prekládku rozvodu plynu a plynového regulátora. Po oprave vodovodného potrubia dodávateľskou organizáciou vykonali zasypanie vodovodnej prípojky a upravili terén pozemku. Z ohľadky na mieste samom súd prvej inštancie zistil, že rozvody vody a plynu, ktoré majú podľa tvrdení strán viesť cez pozemok č. XXX/X, nie sú vyznačené, obnažené a nie dôvod na realizáciu opráv a údržby daných rozvodov v danom mieste. Konštatoval, že žalobcovia od začiatku konania napriek tvrdeniu žalobcu v štvrtom rade, že disponuje rozhodnutím - stavebným povolením na plynovú prípojku a geometrickým plánom, v ktorom sú zakreslené všetky inžinierske siete, nijakým spôsobom nešpecifikovali nevyhnutný rozsah, ktorej časti parcely XXX/X sa má týkať ich oprávnenie vyplývajúce z výkonu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Rovnako nepreukázali, v akej hĺbke od úrovne terénu sú uložené rozvody plynu a vody, v akej hĺbke podľa technických noriem a stavebných povolení by sa mali tieto rozvody nachádzať. Nie je preto zrejme, na základe čoho dospeli k záveru, aby žalovaní zabezpečili uloženie sietí v hĺbke, v akej boli uložené pred realizáciou zemných prác (dosypanie zeminy o výšku 40 cm). Formulovaný petit žaloby je tak podľa súdu prvej inštancie nevykonateľný. Súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcov na vykonanie znaleckého dokazovania, ktoré malo mať za cieľ zistenie polohy sietí oproti pôvodnej úrovni terénu, a to vzhľadom k hospodárnosti konania, neurčitosti daného dôkazu a uplatneniu zásady sudcovskej koncentrácie.

4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255, § 256 a § 262 CSP tak, že žalobcov ako neúspešnú stranu v konaní zaviazal spoločne a nerozdielne uhradiť žalovaným ako úspešnej strane v konaní trovy konania, ktorých výška bude vyčíslená súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. V časti žaloby žalobcovia späťvzatím žaloby z procesného hľadiska zavinili zastavenie konania, čo má za následok priznanie trov protistrane.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu výrokov II. a III. podali žalobcovia v 1. až 4. rade v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. e), f) a h) CSP. Poukázali na to, že súd prvej inštancie siahodlho odôvodnil predmetný rozsudok, avšak iba popisom skutkového stavu, citovaním ustanovení Občianskeho zákonníka a CSP. Právne zdôvodnenie zamietnutia návrhu nekorešponduje s odôvodnením rozsudku. Poukázali na to, že označenie žalovaného v 4. rade nie je v súlade s § 220 ods. 1 CSP. Podľa názoru žalobcov je rozsudok nepreskúmateľný, lebo v ňom absentujú také skutočnosti, na základe ktorých by bolo jasné, aké dôkazy súd vykonal a prečo, ktoré

dôkazy vzal do úvahy a ktoré nie a prečo, nie je jasné aké skutkové okolnosti a prípadne aj úvahy viedli súd k rozhodnutiu, ktoré napadajú žalobcovia odvolaním. Tieto náležitosti rozsudku absentujú, preto z neho nie je jasné, na základe čoho a prečo súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku a nejasné formulácie ako „žalobcovia neunesli vecné bremeno“ bez náležitého zdôvodnenia, čo teda mali urobiť a čo doložiť, nie sú argumentom. Súd prvej inštancie napríklad v bode 30. uvádza, že s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia mal za preukázané, že v zostávajúcej časti je žaloba nedôvodná, avšak bez akéhokoľvek odôvodnenia, ide len o suché konštatovanie. Pritom súd v bodoch 1. až 29. odôvodnenia len sumarizuje a popisuje žalobu a vyjadrenia účastníkov bez toho, aby k nim zaujal právne stanovisko. Súd prvej inštancie v bode 38. odôvodnenia uvádza, že žalobcovia rovnako nepreukázali, že sú vlastníkami inžinierskych sietí vedúcich cez parcelu XXX/X, tu chýba identifikačný údaj - kat. územie. Iba zástupca v 4. rade sa vyjadril, že stavbu bolo potrebné previesť do správy plynárenského podniku, pričom je otázne, či súd prvej inštancie bral toto vyjadrenie do úvahy. Pýtajú sa, prečo nebol vypočutý zástupca plynárenského podniku. Súd prvej inštancie v bode 40. uvádza, že žalobcovia nepreukázali, v akej hĺbke od úrovne terénu sú uložené rozvody plynu a vody, pritom stačilo len vykonať dôkaz navrhovaný aj v priebehu konania, t.j. znalecké dokazovanie. Záverom poukázali žalobcovia na skutočnosť, že pre takéto právne posúdenie veci ako je uvedené v rozsudku, nie je jednoducho miesto, lebo súd prvej inštancie akoby dokazovanie, návrhy na vykonanie dokazovania, listinné dôkazy a vyjadrenia žalobcov nebral do úvahy a samotný rozsudok je vo viacerých častiach vnútorne rozporný a protirečivý. S poukazom na uvedené žalobcovia žiadali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie.

6. K odvolaniu žalobcov sa vyjadrili žalovaní v 1. a 2. rade, ktorí sa stotožnili s dôvodmi, ktorými odôvodnil svoje meritórne rozhodnutie súd prvej inštancie. Vo vzťahu k tvrdeniam žalobcov v odsekoch 1., 2., a 3. na druhej strane ich odvolania uviedli, že sa jedná o neurčitú a nekonkrétnu argumentáciu, z ktorej nie je jasné, čo vytykajú napadnutému rozhodnutiu súdu prvej inštancie. V tejto časti odvolania žalobcovia poukazujú na skutočnosti vzťahujúce sa na časť konania, ktoré v priebehu konania žalobcovia zobrali späť, pričom súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku rozhodol o tomto v bode I. rozsudku a konanie zastavil. V tejto časti žalobcovia nepodali odvolanie. Pokiaľ sa ďalšom bode odvolania vyjadrili žalobcovia k formálnym chybám rozsudku, keď označenie žalovaného v 4. rade nepovažovali za súladné s § 220 ods. 1 CSP, podotkli, že na strane žalovaných nevystupoval žalovaný v 4. rade. Podľa žalovaných sa v ďalšej časti odvolania žalobcov opätovne jedná o odcitovanie zákonných ustanovení (odvolacích dôvodov) tak, ako ich pozná súčasný právny poriadok, bez akéhokoľvek konkrétneho bližšieho poukázania, v čom by malo byť napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, aké konkrétne skutočnosti viedli žalobcov k záveru o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku. Žalovaní v 1. a 2. rade sa v plnom rozsahu stotožnili s právnou argumentáciou súdu prvej inštancie nielen v bode 38. napadnutého rozsudku, ale aj v bodoch 34. až 37. a 39. až 40., v ktorých argumentácia, resp. dôvody tam súdom uvedené, vecne súvisia so skutočnosťami uvedenými v bode 38. napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie správne zamietol návrh na doplnenie dokazovania vykonaním znaleckého dokazovania zo dňa 17.5.2021 z dôvodu sudcovskej koncentrácie. Navyše návrh na doplnenie dokazovania bol neurčitý a teda aj nevykonateľný. Za takéhoto skutkového stavu nemožno konštatovať, že by boli obmedzené procesné práva žalobcov. V tomto prípade sa zo strany súdu prvej inštancie žiadnym spôsobom nejedná o formalistický výklad hospodárnosti konania ako aj uplatnenia zásady sudcovskej koncentrácie konania a teda súd prvej inštancie rozhodol správne a zákonne bez toho, aby bolo porušené právo žalobcov na spravodlivý proces a zásadu rovnosti strán. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1. CSP potvrdil ako vecne správny a žalovaným priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov v 1. až 4. rade nie je dôvodné.

8. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal

suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

9. So zreteľom na obsah odvolania žalobcov 1. až 4. rade bol v odvolacom konaní preskúmaný výrok napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, ako aj súvisiaci výrok o trovách konania. Keďže výrok, ktorým došlo k zastaveniu konania, nebol odvolaním napadnutý, nebol preto v odvolacom konaní predmetom preskúmania a ako taký nadobudol právoplatnosť.

10. Odvolanie je riadnym opravným prostriedkom, ktorým sa strana sporu domáha, aby odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie. Rozhodnutie súdu prvej inštancie podlieha prieskumu odvolacím súdom len z dôvodov, ktoré odvolateľ uvedie v podanom odvolaní, resp. podľa § 365 ods. 3 CSP doplní do uplynutia lehoty na podanie odvolania, keďže podľa § 380 ods. 1 CSP odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný. Zákonná povinnosť uviesť odvolacie dôvody znamená, že odvolateľ musí aj obsahovo vymedziť, prečo má za to, že je ten-ktorý odvolací dôvod naplnený, a teda musí uviesť konkrétne tvrdenia a podporiť ich konkrétnymi dôkazmi na preukázanie toho-ktorého ním tvrdeného odvolacieho dôvodu.

11. Odvolacia argumentácia žalobcov v 1. až 4. rade, vychádzajúc z jej obsahu a zdôraznenia údajných pochybení súdu prvej inštancie, bola konštruovaná na tvrdení o nevykonaní navrhnutých dôkazov, nesprávnosti skutkových zistení a nesprávnom právnom posúdení veci. Odvolací súd posúdil relevantnosť takto vymedzených tvrdení, prihliadajúc na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

12. Vychádzajúc z princípu viazanosti odvolacími dôvodmi, odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmal len podľa obsahového vymedzenia žalobcami podaného odvolania a dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje a vo vzťahu k odvolacím dôvodom a námietkam uvádza nasledovne.

13. Odvolací súd sa v prvom rade vypríadal s odvolacou námietkou žalobcov v 1. až 4. rade, že rozsudok súdu prvej inštancie je nepreskúmateľný z dôvodu absencie jasných skutočností, na základe ktorých dôkazov vychádzal, aké skutkové okolnosti mal preukázané a aké úvahy viedli súd prvej inštancie k rozhodnutiu.

14. Je potrebné uviesť, že požiadavka na riadne úplné odôvodnenie rozhodnutia predstavuje zásadu spravodlivého procesu, vyplýva to aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany aj taký, ktorý nie je pre rozhodnutie významný, bola daná v odôvodnení rozhodnutia odpoveď. Špecifická odpoveď sa vyžaduje na taký argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúcim (Ruiz Torija c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-A; Hiro Balani c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-B).

15. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

16. Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie za preskúmateľný. Súd prvej inštancie uviedol v bode 13. odôvodnenia, z akých dôkazov vychádzal, ktoré špecifikoval v odôvodnení napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie uvedené dôkazy zhodnotil z hľadiska ich pravdivosti, riadiac sa zásadou voľného hodnotenia dôkazov, pričom hodnotil každý dôkaz jednotlivo, ako aj všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliadol na všetko, čo vyšlo v konaní najavo. Vychádzajúc z takto vykonaného dokazovania, dal súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku odpovede na všetky skutkovo

a právne rozhodujúce argumenty, keď dostatočne a jasne vysvetlil, z akých dôvodov zamietol žalobu v časti o určenie oprávnenia z vecného bremena, keď vychádzal z chýbajúcej aktívnej legitímácie žalobcov ako osôb domáhajúcich sa práva vyplývajúceho im z vecného bremena, ktorí neunesli dôkazné bremeno o vstupe do oprávnenej držby, o čom svedčia odseky 36. až 38. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Rovnako tak zdôvodnil zamietnutie žaloby v časti o uloženie povinnosti žalovaným vrátiť pokrytie vedenia plynu a vody na parcele č. XXX/X do pôvodného stavu pre nevykonateľnosť navrhovaného petitu a neunesenie dôkazného bremena na strane žalobcov, že došlo k obnaženiu rozvodov vody a plynu, o čom svedčia odseky 39. a 40. odôvodnenia. Súd prvej inštancie v odsekoch 1. až 29. odôvodnenia uviedol tvrdenia žalobcov, čoho sa domáhali, aké prostriedky procesného útoku uviedli, ako sa vo veci vyjadrili žalovaní a aké prostriedky procesnej obrany použili, aké dôkazy vykonal a ako vec právne posúdil. Samotné gro odôvodnenia spočívajúce v odpovediach na všetky skutkovo a právne rozhodujúce argumenty, vrátane dôvodov prečo nevykonal navrhnuté znalecké dokazovanie, sa nachádza v bodoch 36. až 42 odôvodnenia. Odvolací súd pre považoval uvedenú odvoláciu námietku za nedôvodnú.

17. Žalobcovia v odvolaní uviedli odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP. Vyhodnotenie potenciálnej relevancie navrhovaného dôkazu, ako aj prípustnosti jeho vykonania je úlohou a doménou súdu. Súd jednoznačne pochybí, a teda naplní odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP, ak zamietne návrh na vykonanie dôkazu, ktorý je spôsobilý priniesť ďalšie relevantné skutkové zistenia a ktorého vykonanie je prípustné, pretože takýmto postupom sťažuje dôkaznú pozíciu strany sporu, čo môže nespravodlivo rezultovať v neunesení jej dôkazného bremena a neodôvodnene sa vzdávať od želanej a možnej miery zistenia skutkového stavu.

18. Podľa § 153 ods. 1 až 3 CSP, strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu. Ak súd na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany neprihliadne, uvedie to v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej.

19. Koncentrácia konania má podľa zákonodarcu predstavovať efektívny nástroj racionálneho a odôvodneného zrýchlenia sporového konania. Sudca so znalosťou konkrétnej veci vie podľa zákonodarcu najlepšie posúdiť adekvátnosť a včasnosť uplatnenia prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany, preto je nóvum spočívajúce v zavedení inštitútu sudcovskej koncentrácie podľa neho plne odôvodnené a žiadúce. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú uplatnené včas aj vtedy, ak ich strana predložila ako reakciu na skutočnosti, o ktorých nevedela ani ich nemohla predvídať a ktoré vyšli najavo až potom, ako mala strana povinnosť označiť a predložiť skutočnosti a dôkazy. Zákonná koncentrácia konania predstavuje objektívnu časovú hranicu pre uplatnenie prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany, ktorá môže byť ešte sprísnená uplatnením sudcovskej koncentrácie. Uvedená objektívna časová hranica má veľký význam pre moment viazanosti súdu.

20. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne vyhodnotil danú situáciu a vzhľadom na hospodárnosť konania a uplatnenie zásady sudcovskej koncentrácie konania zamietol návrh na vykonanie znaleckého dokazovania predloženého žalobcami na pojednávaní dňa 17.05.2021, ktorého cieľom malo byť zistenie polohy sietí oproti pôvodnej úrovni terénu. V tomto prípade nešlo o dôkaz, ktorého potreba vyvstala do toho času vykonaného dokazovania, ale týmto dôkazom mohli žalobcovia disponovať už od poslednej zmeny žaloby zo dňa 27.06.2020 (č.l. 166 spisu). V tomto kontexte odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie vo veci mohol rozhodnúť na základe už skôr vykonaných dôkazov. Vykonanie navrhovaného znaleckého dokazovania by podľa názoru odvolacieho súdu nevedelo k úspechu žalobcov vzhľadom na ďalšie dôvody zamietnutia žaloby. Dôvod, ktorý súd prvej inštancie k zamietnutiu návrhu na dokazovanie viedol, je v bode 41. odôvodnenia zrozumiteľne, vecne súdom prvej inštancie vysvetlený a nevykonanie tohto dôkazu nie je možné vyhodnotiť ako relevantný odvolací dôvod.

21. Pokiaľ ide o odvoláciu námietku žalobcov, že v konaní nebol vypočutý zástupca plynárenského podniku, odvolací súd konštatuje, že z obsahu spisu nevyplýva, že by žalobcovia navrhli vykonanie

dôkazu vypočítím tohto svedka. V zmysle § 196 CSP súd nariadi výsluch svedka len na návrh strany sporu.

22. K nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd konštatuje, že citovaný odvolací dôvod je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálnej vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 192 až § 194 CSP, keď neunesli dôkazné bremeno vo vzťahu k vzniku takeého práva.

23. V danom prípade odvolací súd po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že všetky skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil, sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v konaní súdu prvej inštancie nebol zistený žiaden z dôvodov uvedených v bode 22. odôvodnenia tohto rozsudku preukazujúci nesprávne zistenie skutkového stavu.

24. K námietke o nesprávnom právnom posúdení podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. Omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7Cdo/7/2010).

25. Z obsahu rozhodnutia súdu prvej inštancie mal odvolací súd za to, že k naplneniu tohto odvolacieho dôvodu nedošlo, keď v podanom odvolaní žalobcovia v 1. až 4. rade nekonkretizujú, v čom súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil (neuvádzajú konkrétnu chybnú aplikáciu zákonných predpisov súdom prvej inštancie). Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov (v danom prípade súd prvej inštancie) musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán sporu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení právnych noriem, tak ako ich v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol súd prvej inštancie, neobmedzil toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

26. Podľa ustálenej právnej teórie a súdnej praxe je sporové konanie ovládané prejednávacou zásadou, v zmysle ktorej tvrdiť skutočnosti a navrhovať na ich preukázanie dôkazy je vecou strán sporu. Teória procesného práva podmieňuje úspech strany v spore unesením dvoch bremien. Ide o bremeno tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu privodiť jeho úspech v spore a jednak bremeno tieto skutočnosti preukázať (§ 132 ods. 1 CSP). Predmetné ustanovenie stanovuje dôkaznú povinnosť v sporovom konaní, t.j. povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Zásadne na stranách sporu leží iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov. Strana, ktorá neoznačila dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takeého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Totožné následky postihujú tú stranu sporu, ktorá síce navrhla dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení strany sporu. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, pokiaľ je určený výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie strany sporu nie je preukázané v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé, ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre stranu sporu nepriaznivé rozhodnutie.

27. V prejednávanej veci sa žalobcovia v 1. až 4. rade v zmysle zmeny žaloby zo dňa 27.06.2020 domáhali určenia, že sú oprávnení z vecného bremena - spočívajúceho v povinnosti žalovaných strieť

rozvody plynu, vody, ktoré vedú k ich nehnuteľnostiam cez pozemok žalovaných parc. č. XXX/X, zapísaný na LV č. XXX k. ú. Š. a uloženia povinnosti žalovaným umožniť im vstupovať na pozemok parc. č. XXX/X za účelom opravy a údržby týchto zariadení, t.j. rozvodov plynu a vody.

28. Podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka platí, že oprávnený držiteľ nehnuteľnosti sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu 3 rokov, ak ide o hnutel'nosť, a po dobu 10 rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

29. Na základe uvedeného podmienky určenia vlastníckeho práva žalobcu vydržaním sú jednak spôsobilý predmet vydržania, spôsobilý subjekt vydržania, oprávnená držba a vydržacia doba.

30. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v tomto prípade podmienka oprávnenosti držby nebola prvoinštančným súdom zistená a žalobcami v 1. až 4. rade preukázaná. Žalobcovia majú totiž dôkazné bremeno na preukázanie, že splnili podmienky vydržania a nadobudli právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v povinnosti žalovaných strpieť rozvody plynu, vody, ktoré vedú k ich nehnuteľnostiam cez pozemok žalovaných. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu odvodzovali od uzavretia kúpnej zmluvy v roku 1998, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti - chatky I.. Žalobcovia v priebehu konania nepreukázali v súvislosti s inžinierskymi sieťami, vo vzťahu ku ktorým žiadali určiť oprávnenie zodpovedajúce vecnému bremenu, že nadobudli moc nad nimi spôsobom, ktorý ich presvedčil o tom, že ho (právo) vykonávajú v dobrej viere. Teda ako správne konštatoval súd prvej inštancie, vstup do oprávnenej držby žalobcovia v 1. až 4. rade po roku 1998 nepreukázali. Preukázali len, že pri parcele XXX/X je evidovaná iba jedna ľarcha in personam, a to právo prechodu v ich prospech. Nebola preukázaná podmienka vykonávania oprávnenia zodpovedajúceho vecnému bremenu v dobrej viere, keďže svojho práva sa začali domáhať až po tom, čo žalovaný v 1. rade po nadobudnutí parcely XXX/X začal realizovať zemné práce a prerušil dodávku vody. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom o nemožnosti vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu pred rokom 1998 vzhľadom na skutočnosť, že nehnuteľnosti žalobcov a žalovaných predstavovali pôvodne len jediný celok, parcelu XXX/X, ktorá bola v celosti vo vlastníctve spoločnosti I. s.r.o.

31. Pokiaľ sa žalobcovia v 1. až 4. rade v zmysle zmeny žaloby zo dňa 27.6.2020 domáhali uloženia povinnosti žalovaným vrátiť pokrytie vedenia plynu a vody uloženého na parc. č. XXX/X do pôvodného stavu tak, že na rozvody vrátia zeminu do výšky 40 cm, aj v tomto prípade správne súd prvej inštancie dospel k záveru o neunesení dôkazného bremena na strane žalobcov v 1. až 4. rade, a to s poukazom na vykonanú obhliadku miesta, na základe ktorej bolo zistené, že rozvody vody a plynu, ktoré majú podľa tvrdení strán viesť cez pozemok č. XXX/X, nie sú vyznačené, obnažené a nie je dôvod na realizáciu opráv a údržby daných rozvodov. Navyše by bolo aj problematické vykonať takto navrhovaný žalobný petít vzhľadom na jeho neurčitosť.

32. Tvrdenia žalobcov v 1. a 4. rade v tej časti odvolania, v ktorej poukazujú na skutočnosti vzťahujúce sa k petitu žaloby, ktorú v priebehu konania zobrali späť (zdržať sa akýchkoľvek zásahov do výkonu práva žalobcov z vecného bremena, uloženie povinnosti odstránenia kameňov, stĺpikov a ostatných drôtov, betónového schodíku z parcely č. XXX/X) považoval odvolací súd bez významu pre odvolacie konanie. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku rozhodol o tomto v bode I. rozsudku a konanie zastavil, pričom vo vzťahu k tomuto výroku žalobcovia ani nepodali odvolanie.

33. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II., ako aj v súvisiacom výroku III. o trovách konania ako vecne správny potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

34. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, keď v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešným žalovaným v 1. a 2. rade bol voči žalobcom v 1. až 4. rade priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením postupom podľa § 262 ods. 2 CSP.

35. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).